

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรคหกรรม-
ศาสตร์ระดับปริญญาตรี ฉบับพุทธศักราช 2524 ของสภาการฝึกหัดครู รวมทั้งปัญหา และ
ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคหกรรมการใช้หลักสูตรด้วย โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตร คหกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี พุทธ-
ศักราช 2524 ในวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาคหกรรมในการใช้หลักสูตรคหกรรม
ศาสตร์ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2524 ในวิทยาลัยครู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนัก-
ศึกษาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ ปีที่ 4 ภาคเรียนสุดท้ายในวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชาเอก
คหกรรมศาสตร์ระดับปริญญาตรี มีจำนวนวิทยาลัยครูที่เปิดสอน 19 แห่ง มีผู้บริหารจำนวน
76 คน อาจารย์ผู้สอน 114 คน และนักศึกษาจำนวน 936 คน รวมประชากรทั้งหมด
1126 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน
และนักศึกษาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ปีที่ 4 ภาคเรียนสุดท้าย ในวิทยาลัย
ครู 19 แห่ง โดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

- 2.1 เลือกวิทยาลัยครูทั้งหมดที่เปิดสอนวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ระดับปริญญาตรี โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง มีทั้งหมด 19 วิทยาลัย
- 2.2 ผู้บริหาร จำนวน 76 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด
- 2.3 อาจารย์ผู้สอน จำนวน 114 คน ใช้ตารางสุ่มของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 86 คน
- 2.4 นักศึกษาจำนวน 936 คน ใช้ตารางเลขสุ่มของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 274 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 436 คน

วิธีสุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้อัตราส่วนของ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาแต่ละวิทยาลัยเป็นอัตราส่วนในการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่าง และในแต่ละวิทยาลัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากจำนวนอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ คือ

- ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร
- ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน
- ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มีที่ 4 ภาคเรียนสุดท้าย

แบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ต่างมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และแบบปลายเปิด (open-ended) โดยถามในเรื่องต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 ตามผู้บริหารเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์
ในการทำงาน การเป็นสถานที่จัดอบรม จำนวนอาจารย์ในภาควิชาคหกรรม

ฉบับที่ 2 ตามอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบ-
การณ์ในการทำงาน การได้รับการอบรม

ฉบับที่ 3 ตามนักศึกษาเกี่ยวกับ เพศ อายุ การเลือกเรียน ความชอบหรือไม่ชอบพร้อมด้วยเหตุผล การมีหรือไม่มีพื้นฐานทางด้านคหกรรมศาสตร์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ด้านการแปลง
หลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร และการจัดการ
เรียนการสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือก และแบบปลายเปิด (open-ended)
โดยถามในเรื่องต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 ตามเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน การจัดทำเอกสารและคู่มือครู
การเตรียมบุคลากร สื่อการเรียนการสอน สถานที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ รวม 5 ด้าน

ฉบับที่ 2 ตามเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน การจัดทำเอกสารและคู่มือ
การใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากร สื่อการเรียนการสอน สถานที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ
กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีสอน การวัดและ
ประเมินผลการเรียน รวม 9 ด้าน

ฉบับที่ 3 ตามเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร สื่อการเรียนการสอน สถานที่
ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน เทคนิค
และวิธีสอน การวัดและประเมินผลการเรียน รวม 7 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
การใช้หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกและแบบปลายเปิด
(open-end) ซึ่งจะถามถึงปัญหาแต่ละด้านของการใช้หลักสูตรในส่วนที่ 2 ของแต่ละฉบับ
รวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาแต่ละด้านด้วย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ของหลักสูตร ตลอดจนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความและวารสารต่าง ๆ รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สอนคณากรรรมศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างข้อกระทง (items) เป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด (open-ended) ในเรื่องที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้หลักสูตรปัญหา การใช้หลักสูตรและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและชำนาญการตรวจ และพิจารณาคความครอบคลุมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ยังมีรายนามผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก
5. แบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขนี้ ผู้วิจัยได้นำไปประมวลและปรับปรุง โดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จาก กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีหนังสือราชการขอความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามถึงอธิการวิทยาลัยครู 19 แห่ง ที่เป็นประชากรในการวิจัย โดยใช้บริการ ของการไปรษณีย์ในการส่งและรับคืน รวมทั้งผู้วิจัยไปส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ด้วย

จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 436 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.86 ของแบบสอบถามทั้งหมด แยกเป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 64 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.21 แบบสอบถามของอาจารย์ผู้สอน 73 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.88 และเป็นแบบสอบถามของนักศึกษา 233 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.03 ดังปรากฏ ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	76	64	84.21
อาจารย์ผู้สอน	86	73	84.88
นักศึกษา	274	233	85.03
รวม	436	370	84.86

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ทั้งหมดนำไปวิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ (percentage) เป็นรายชื่อ ทั้งของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา โดยหาค่าสถิติเป็นตอน ๆ เหมือนกันทั้ง 3 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) เป็นรายชื่อ และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ โดยเสนอเป็น ความเรียง แสดงความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะ แต่ละด้านของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง